

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research Method) เพื่อศึกษาแนวพบาทตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล 8 มณฑล ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับวิชาชีพ สังกัดกรุงเทพมหานคร ทรหวงกลาโหม ทรหวงมหาดไทย ทรหวงสาธารณสุข ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยการสุ่มตัวอย่างวิทยาลัยพยาบาลที่จะศึกษา ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้แก่

1.1	วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์	จำนวนนักศึกษา	636 คน
1.2	วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก	จำนวนนักศึกษา	200 คน
1.3	วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ	จำนวนนักศึกษา	190 คน
1.4	วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ	จำนวนนักศึกษา	700 คน
1.5	วิทยาลัยพยาบาลลำปาง	จำนวนนักศึกษา	379 คน
1.6	วิทยาลัยพยาบาลชลบุรี	จำนวนนักศึกษา	406 คน
1.7	วิทยาลัยพยาบาลสงขลา	จำนวนนักศึกษา	749 คน
1.8	วิทยาลัยพยาบาลสภพสิทธิประสงค์	จำนวนนักศึกษา	446 คน
	รวม		3,260 คน

ใช้ขนาดตัวอย่างตามแบบของ ครายซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 607-609) เพื่อนำจำนวนตัวอย่างที่ได้ มาปรับปรุงจำนวนตัวอย่างให้เหมาะสม และครอบคลุมยิ่งขึ้น คือ

วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์	จำนวน 68 คน
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก	จำนวน 40 คน
วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ	จำนวน 40 คน
วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ	จำนวน 80 คน
วิทยาลัยพยาบาลลำปาง	จำนวน 40 คน
วิทยาลัยพยาบาลชลบุรี	จำนวน 44 คน
วิทยาลัยพยาบาลสงขลา	จำนวน 80 คน
วิทยาลัยพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์	จำนวน 48 คน
รวม	440 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง จำนวน 56 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างแบบทดสอบเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตั้ง
คังต่อไปนี้

จากแนวโน้มนวบพาทของ ชูเมอร์ และ สแตนฟีลด์ คังกล่าวข้างคัน
ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิก และทฤษฎีของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ใช้ชื่อเรียกอย่างอื่น แต่
สามารถสรุปได้ว่าเป็นแนวบพาทของนักศึกษา เช่น คลาก และ โทร (Clark
and Trow, 1966) วาร์เรน (Warren, 1966) เพมเบอร์ตัน
(Pemberton, 1963) เคนนิสตัน (Kenniston, 1966) นิวคอมบ์
และคณะ (Newcomb, Koen, Flacks, and Warwick, 1967) นำ
มาดสมดสานตามแนวโน้มนวบพาทของนักศึกษาพยาบาลไทย ตามแนวทางที่ผู้วิจัยได้
สังเกตและคลุกคลีกับนักศึกษาพยาบาลในขณะที่อยู่หอพักนักศึกษาพยาบาล สอน และ
ทำกิจกรรมร่วมกับนักศึกษาพยาบาลมาตลอดจนถึงปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาพยาบาล

ไทยไม่มีแนวทบทวนระบบอักษรกรีก (Orientation to Greek Letter System) แต่มีบทบาททางการเมือง จึงได้นำบทบาททางการเมืองมาแทนที่บทบาทระบบอักษรกรีก — และให้คำจำกัดความของแนวทบทวนทั้ง 8 บทบาท โดยยึดหลักของ ชูเมอร์ และ สแตนฟิลด์ แล้วปรับเข้าหาสภาพแนวทบทวนของนักศึกษาพยาบาลไทยได้ดังนี้

1 แนวทบทวนทางวิชาการ และการเป็นศิษย์ (Academic and Scholarly Role Orientation) หมายถึง แนวทบทวนนักศึกษาที่มุ่งมั่นกับวิชาการที่เรียน สนใจการเรียนรู้ในวิชาการที่เรียนอย่างจริงจัง ต้องการมีผลการเรียนดี ได้เกรดเฉลี่ยสูง ๆ เพื่อความเป็นนักวิชาการและการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไป ทุ่มเทเวลาเพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาที่เรียน หากความรู้เพิ่มเติมในการเรียนอยู่เสมอ มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ จะยอมรับและเชื่อในสิ่งที่ผ่านการไตร่ตรองเหตุผลทางวิชาการแล้ว

2 แนวทบทวนในการใช้สติปัญญา (Intellectual Role Orientation) หมายถึง แนวทบทวนนักศึกษาที่เน้นไปในการใช้สติปัญญาเพื่อการคิด แนวคิด วิธีการ หรือแนวทางใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความสนใจกว้างขวางออกไป แวดวงของสิ่งที่เรียนในสถาบันการศึกษาของตน ชอบอ่าน ชอบค้นคว้าด้วยตนเองไม่เป็นอาชีพ ที่เรียนรู้เองเพราะมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยไม่หวังนำไปใช้ประโยชน์ใช้สอย แต่เพื่อประเพณีปัญญา เพื่อให้มองโลกได้กว้างขึ้น มักจะเสนอแนวคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ

3 แนวทบทวนในการใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเต็มที่ (Consummatory Collegiate Role Orientation) หมายถึง แนวทบทวนนักศึกษาที่สนใจกิจกรรมในสถาบันที่สนุกสนาน เพลิดเพลินมากกว่ากิจกรรมลักษณะอื่น ๆ รักสนุก มีเพื่อนมาก ชอบสนุกสนานในกลุ่มเพื่อน ไม่ชอบอยู่คนเดียว ไม่ใคร่สนใจวิชาการ และวิชาชีพเท่าใดนัก

4 แนวทบทวนในการนำประสบการณ์จากการทำกิจกรรมในสถาบันไปใช้ประโยชน์ (Instrumental Collegiate Role Orientation)

หมายถึง แนวพหุบาทนักศึกษาที่สนใจอย่างมากต่อการเข้าร่วมในกิจกรรมเสริม
หลักสูตร ในฐานะเป็นผู้นำ ผู้บริหาร หรือปฏิบัติ จุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรม
คือ การมุ่งฝึกฝนและพัฒนาความสามารถ การทำงาน บุคลิกภาพเฉพาะคน ตลอดจน
ความรอบรู้อื่น ๆ มากกว่าการได้สาระทางวิชาการ หรือทักษะทางอาชีพ อุทิศ
เวลาในการทำกิจกรรมเพื่อสร้างสมประสบการณ์ เพื่อการใช้ประโยชน์ในอนาคต

5 แนวพหุบาทในการฝึกฝนเพื่อการประกอบอาชีพ (General
Vocational Role Orientation) หมายถึง แนวพหุบาทนักศึกษาที่มุ่งความ
สนใจทุกอย่างไปที่การฝึกทักษะทางวิชาชีพมากกว่าความสนใจเป็นนักวิชาการ และ
นักกิจกรรม ต้องการเรียนให้จบตามหลักสูตร เพื่อออกไปประกอบอาชีพ ไม่สนใจ
การศึกษาต่อ จะพยายามทุ่มเทเวลาและความสนใจไปยังวิชาหรือกิจกรรมที่สอดคล้อง
กับวิชาเอกที่ตนเรียนเท่านั้น ชอบเรียนทางทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ การกระทำ
ทุกอย่างในสถาบันจะเป็นไปเพื่อการประกอบอาชีพของตนเท่านั้น

6 แนวพหุบาทในการพัฒนาสังคม (Social Development
Role Orientation) หมายถึง แนวพหุบาทนักศึกษาที่สนใจในเรื่องเกี่ยวกับการ
บริหาร การพัฒนาสังคม สนใจศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาของประชาชนและ
สังคม ชอบวิเคราะห์สภาพปัญหาของประชาชนและสังคม เพื่อหาทางช่วยเหลือหรือ
หาทางพัฒนาให้ดีขึ้น ชอบที่จะอุทิศเวลาเพื่อทำงาน หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการ
พัฒนาสังคม การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อประชาชน และสังคมอย่างจริงจัง ชอบที่จะ
ใกล้ชิด ใฝ่รู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนที่
ประสบปัญหาสังคม ชักสน และไร้โอกาส มุ่งมั่น และต้องการเห็นสังคมได้รับการ
พัฒนาให้ดีขึ้นจากเดิม

7 แนวพหุบาทที่ทำพอเป็นพิธี (Ritualistic Role
Orientation) หมายถึง แนวพหุบาทนักศึกษาที่มาเรียน มาร่วมกิจกรรมพอเป็น
พิธีในฐานะที่เป็นนักศึกษา มิได้มุ่งมั่นตั้งใจในการเรียน การฝึกทักษะวิชาชีพ หรือ
ร่วมกิจกรรมนักศึกษาเท่าใดนัก ฉะนั้น เมื่อถึงเวลาเรียนก็มาเรียน หมดเวลา
เรียนก็กลับบ้าน กลับหอพัก ไม่สนใจที่จะเข้าห้องสมุด หรือใช้เวลาในสถาบันเพื่อ
หาประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ไม่ใคร่สนใจใคร ไม่ว่าจะจะเป็นเพื่อนหรืออาจารย์

นอกจากนี้ ยังไม่มีใครสนใจสิ่งต่าง ๆ ที่มีขึ้นในสถาบันของคนอีกด้วย การเรียนการ
ทำกิจกรรม การฝึกทักษะทางอาชีพที่ทำไปนั้น เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่นักศึกษา
ทั่ว ๆ ไปต้องทำ แต่จะโดยลยอย่างไรไม่มีใครสนใจเท่าใดนัก

8 แนวบทบาทนักบรรณรค์ทางการเมือง (Political Acti-
vist Role Orientation) หมายถึง แนวบทบาทนักศึกษาที่สนใจในเรื่อง
เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง และการบริหาร โดยมีความสนใจทั้งในระดับ
สถาบันการศึกษา และระดับประเทศ ชอบติดตามเรื่องราว ข่าวสารทางการเมือง
การปกครอง ชอบอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ เกี่ยวกับรัฐศาสตร์และการปกครอง
ชอบฟังบทสนทนาเรื่องเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง รวมไปถึงเรื่องช่องทาง
ต่างประเทศด้วย เมื่อเห็นว่า ผู้บริหาร อาจารย์ หรือแม้แต่ในระดับสโมสรนักศึกษา
กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่สมควร ไม่เหมาะสม ไม่เป็นธรรม ก็จะวิพากษ์วิจารณ์
หรือไม่ก็ทำการต่อต้านทำการประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ

2. สร้างชอกระห่งของแนวบทบาทนักศึกษา ทั้ง 8 บทบาท บทบาทละ
6 ข้อ โดยให้ครอบคลุมคำจำกัดความของแต่ละแนวบทบาท
ให้นำชอกระห่งที่สร้างขึ้นมาสืบข้อดังนี้

ชอกระห่ง	ชอกระห่งที่
1. แนวบทบาททวงวิชาการและการ เป็นศึกษิต	1, 9, 17, 25, 33, 41
2. แนวบทบาทในการใช้สิทธิปัญญา	2, 10, 18, 26, 34, 42
3. แนวบทบาทในการใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษา อย่างเต็มที่	3, 11, 19, 27, 35, 43
4. แนวบทบาทในการนำประสบการณ์จากการ ทำกิจกรรมในสถาบันไปใช้ประโยชน์	4, 12, 20, 28, 36, 44
5. แนวบทบาทในการฝึกฝนเพื่อการประกอบ อาชีพ	5, 13, 21, 29, 37, 45
6. แนวบทบาทในการพัฒนาสังคม	6, 14, 22, 30, 38, 46
7. แนวบทบาทที่ทำพอเป็นพิธี	7, 15, 23, 31, 39, 47
8. แนวบทบาทนักบรรณรค์ทางการเมือง	8, 16, 24, 32, 40, 48

3. นำแบบทดสอบไปหาความตรงกันเนื้อหา (Content Validity)

3.1 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ พิจารณา
 ขอบเขตของแบบสอบถามแนวทบทวนทั้ง 8 แนวทบทวนนี้ จำนวน 9 ท่าน คือ

1. รองศาสตราจารย์ ทองเวียน อมรชกุล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สินศิริ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเนา ขจรศิลป์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กุปรักษ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ บุญทอง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา บุญพันธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. อาจารย์ ดร.ธิดารักษ์ บุญนุช คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. อาจารย์ ศรีสมาน ภิประสิทธิ์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
9. อาจารย์ สมบุญ เกาพัฒนา ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

แล้วนำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้ว มาปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขตามขั้นตอน 4.1 ไปให้นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีละ 2 คน รวม 8 คน ทดลองทำแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ทดลองใช้ เป็นรายคนและรายข้อ เพื่อผลการสื่อความหมายว่าตรงกันเพียงใด แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ชั้นปีละ 8 คน จำนวน 32 คน ใ้ค่าความสัมพันธภายในของแต่ละแนวทมาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

5. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ใ้ค่าความเชื่อมั่น .83

หลังจากการทดลองใช้และปรับปรุงข้อกระทงแล้ว ผู้วิจัยไ้้นำแบบสอบถามไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทมาททั้ง 8 แนวทมาท จำนวน 48 ข้อ

รวมจำนวนแบบสอบถาม 56 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2528 ถึงวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2528 และขอความร่วมมืออาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบางแห่ง ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลแต่ละสังกัด ชั้นปี ของวิทยาลัยพยาบาล ทั้ง 8 แห่ง เป็นจำนวน 440 ชุด ไ้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 440 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แต่เมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งกล่าว พบว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยไ้ 431 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.95

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลไ้ทำการวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์เพื่อสำรวจแนวทมาทของนักศึกษาพยาบาล โดยการ

หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบแนวทบาทของนักศึกษาพยาบาล โดยจำแนกตาม สังเกต ชั้นปี และสถานที่ตั้งของสถาบัน หาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแนวทบาทแต่ละแนวทบาท ด้วยค่าเอฟ-เทสต์ (F-test) (Winer 1970 : 152-160)

แหล่งที่มาของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (BG) (Treatment)	[B] - [X]	K-1	$SS_{\text{treatment}}/K-1$	$\frac{MS_{\text{treatment}}}{MS_{\text{error}}}$
ภายในกลุ่ม (WG) (error)	[BS] - [B]	N-K	$SS_{\text{error}}/n-K$	
รวมทั้งหมด (Total)				

4. การหาค่าความสัมพันธ์เป็นรายคู่ของข้อความในตอนที่ 2 ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (The Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient)

5. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟา
เกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบแนวทบาทของนักศึกษา

ในการกำหนดเกณฑ์สำหรับเทียบระดับแนวทบาทนักศึกษาครั้งนี้ อาศัยหลักของ จอห์น คิมเบิลยู เบสต์ (John W. Best 1970 : 178) โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- คะแนนเฉลี่ย 4.00 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมในแนวทบาทสูง
- คะแนนเฉลี่ย 3.00 - 3.99 หมายถึง พฤติกรรมในแนวทบาทปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.99 หมายถึง พฤติกรรมในแนวทบาทต่ำ